

Filip Prusik-Serbinowski

 <https://orcid.org/0000-0003-0235-688X>

badacz niezależny

Warszawa, Polska

Instalacje emitujące promieniowanie elektromagnetyczne jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko – ujęcie historyczne

Installations emitting electromagnetic radiation as projects likely to have a significant effect on the environment – a historical perspective

Summary

The development and use of technologies based on electromagnetic radiation is one of the key factors in economic development and the digital revolution. The legal regulation of the issue of installations emitting electromagnetic fields in the context of their impact on the environment in Poland dates back to the early 1980s and was not liberalised to a greater extent until the beginning of the current decade. In this article, the author presents the historical conditions and evolution of this regulation, as well as analyses the interpretation doubts that have existed in this respect over the years and the way in which they have been resolved in legislation and in the case law of administrative courts. In conclusion, he draws attention to the shortcomings of the historical regulation and approves of its current liberalisation.

Keywords: electromagnetic radiation, environmental impact assessment, administrative courts' rulings

1. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi w prawie ochrony środowiska

Ochronie przed polami elektromagnetycznymi poświęcono tytuł II dział VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska¹. Jak zauważa się w doktrynie, ochrona ta wykazuje pewne podobieństwa do ochrony przed hałasem. Zbieżności wyrażają się przede wszystkim w tym, że nie chodzi o ochronę konkretnego elementu środowiska, lecz o ochronę elementów środowiska przed oddziaływaniem na nie przez konkretny czynnik², jak również w tym, że odbywa się ona na dwa sposoby: poprzez utrzymanie wspomnianego czynnika poniżej dopuszczalnych poziomów lub co najmniej na tych poziomach i zmniejszanie poziomów co najmniej do dopuszczalnych, gdy zostały one przekroczone³. Ponadto dopuszczalne poziomy tych pól stanowią standard jakości środowiska w rozumieniu art. 3 pkt 34 p.o.ś., a więc wymóg, za pomocą którego ustawodawca konstruuje zasady prewencji oraz przezorności⁴.

Normy dotyczące ochrony przed polami elektromagnetycznymi zasadniczo są skierowane *erga omnes*, niemniej zwłaszcza do organów administracji publicznej⁵, którym przypisano szereg zadań i kompetencji pozwalających im tę ochronę realizować. Należy tu wymienić w szczególności badawcze i rejestrowe kompetencje Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, który w ramach państwowego monitoringu środowiska prowadzi okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych oraz rejestr zawierający informacje o terenach, gdzie stwierdzono przekroczenia⁶. Znaczne przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych może być podstawą do wstrzymania działalności podmiotu emitującego przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska⁷.

Istotne w analizowanej materii są także przepisy dotyczące obszarów ograniczonego użytkowania i stref przemysłowych⁸. Ochronę przed polami elektromagnetycznymi uwzględniają również regulacje w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, procesu inwestycyjno-budowlanego, bezpieczeństwa

¹ T.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 647 [dalej: p.o.ś.].

² B. Rakoczy, *Komentarz do art. 121*, w: Z. Bukowski et al., *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, LexisNexis, LEX 2013.

³ K. Gruszecki, *Komentarz do art. 121*, w: idem, *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, wyd. 7, Wolters Kluwer, LEX/el. 2025.

⁴ J. Jerzmański, *Komentarz do art. 122*, w: M. Górski et al., *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, wyd. 3, Wydawnictwo C.H.Beck, Legalis 2019.

⁵ J. Jerzmański, *Komentarz do art. 121*, w: M. Górski et al., *Prawo...*

⁶ A. Barczak, *Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska*, Wolters Kluwer, Warszawa 2020, s. 159.

⁷ Ibidem.

⁸ J. Jerzmański, *Komentarz do tytułu II dział VI*, w: M. Górski et al., *Prawo...*

produktów czy bezpieczeństwa i higieny pracy⁹. Należy natomiast zauważyć, że same przepisy działu VI tytułu II p.o.ś. nie stanowią podstawy do wydawania decyzji w sprawach indywidualnych¹⁰. Ponadto emitowanie pól elektromagnetycznych nie jest objęte regulacją dotyczącą środków finansowo-prawnych (opłat za korzystanie ze środowiska oraz opłat podwyższonych i administracyjnych kar pieniężnych)¹¹.

W doktrynie podkreśla się znaczenie ochrony przed polami elektromagnetycznymi, postulując nawet istnienie zasady ochrony przed nimi¹². Mimo to w piśmiennictwie prawniczym nie poświęca się owej tematyce wiele uwagi: brakuje opracowań monograficznych, a nieliczne artykuły odnoszą się do stanu prawnego sprzed niemal 15 lat¹³. Wyjątek stanowią tu publikacje G. Dobrowolskiego z 2022 i 2023 r.¹⁴ Pierwsza z nich oprócz prawa ochrony środowiska obejmuje także prawo budowlane, druga zaś charakteryzuje ogół przepisów regulujących emisję promieniowania elektromagnetycznego. Z tego powodu nie było w nich miejsca na dogłębną i szczegółową analizę przepisów dotyczących kwalifikowania instalacji, które emitują promieniowanie elektromagnetyczne, jako przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ponadto tylko druga z przywołanych publikacji uwzględnia aktualny stan prawny, w którym instalacje te nie znajdują się już w katalogu takich przedsięwzięć (o czym będzie mowa w dalszej części artykułu). Powyższe w powiązaniu z ogromnym i nieustannie rosnącym społeczno-gospodarczym znaczeniem wykorzystania pola elektromagnetycznego uzasadnia obranie za przedmiot badań właśnie kwestii kwalifikowania instalacji, które emitują promieniowanie elektromagnetyczne, jako przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

⁹ Ibidem.

¹⁰ Zob. dwa wyroki WSA w Warszawie z dnia 5 października 2005 r.: sygn. IV SA/Wa 963/05, CBOSA, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/9B2D4F8996>; sygn. IV SA/Wa 1360/05, CBOSA, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/8EBC1D4054> [dostęp do wszystkich orzeczeń z CBOSA: 5.01.2025].

¹¹ J. Jerzmański, *Komentarz do tytułu II dział VI*, w: M. Górski et al., *Prawo...*

¹² E. Radziszewski, *Komentarz do art. 121*, w: idem, *Prawo ochrony środowiska. Przepisy i komentarz*, LexisNexis, LEX 2003.

¹³ Zob. J. Szuma, *Stacje bazowe telefonii komórkowej jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko*, „Przegląd Prawa Ochrony Środowiska” 2011, nr 1, s. 33–65, <https://doi.org/10.12775/PPOS.2011.002>; R. Froń, *Regulacje dotyczące instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne*, „Prawo i Środowisko” 2011, nr 2, s. 107–113.

¹⁴ G. Dobrowolski, *Prawne podstawy budowy stacji bazowych telefonii komórkowej. Pomiędzy prawodawcą a sądem*, w: *Sądownictwo administracyjne w umacnianiu państwa prawa. Księga z okazji 100-lecia sądownictwa administracyjnego w województwie śląskim*, red. A. Matan, A. Nita, Wolters Kluwer, Warszawa 2022, s. 103–116; idem, *Ewolucja przepisów dotyczących emisji promieniowania elektromagnetycznego w Polsce*, „Prawne Problemy Górnictwa i Ochrony Środowiska” 2023, nr 2, s. 92–105, <https://doi.org/10.31261/PPGOS.2023.02.07>.

2. Promieniowanie elektromagnetyczne – istota, znaczenie gospodarcze oraz wpływ na środowisko i zdrowie ludzi

Pole elektromagnetyczne stanowi – obok oddziaływania grawitacyjnego i oddziaływań jądrowych – jedno z czterech tzw. oddziaływań podstawowych, czyli naturalnie występujących oddziaływań o fundamentalnym znaczeniu, a przez człowieka jest sztucznie generowane i wykorzystywane na coraz większą skalę od ponad 100 lat¹⁵. Powstaje w wyniku wzajemnego powiązania pól elektrycznego i magnetycznego. Można je zdefiniować jako stan przestrzeni, w której na obiekt fizyczny mający ładunek elektryczny działają siły o naturze elektromagnetycznej i występuje przepływ energii¹⁶. To zjawisko jest podstawą licznych rozwiązań i technologii o ogromnej wadze zarówno dla gospodarki, jak i dla naszego codziennego funkcjonowania. Szersze wykorzystanie technologii na nim opartych należy współcześnie do kluczowych czynników rozwoju gospodarczego, w szczególności transportu autonomicznego oraz systemów i narzędzi związanych ze sztuczną inteligencją czy z internetem rzeczy¹⁷.

Pomimo wielu badań naukowych, prowadzonych od lat, nie udowodniono dotychczas szkodliwego wpływu promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie ludzi¹⁸. Istnieją wyniki wskazujące na zwiększony stres oksydacyjny u zwierząt, niemniej wymagają one potwierdzenia w dalszych badaniach¹⁹. Przez lata dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku były w Polsce znacznie niższe niż w większości państw europejskich, gdzie punktem odniesienia jest zalecenie Rady 1999/519/WE z dnia 12 lipca 1999 r. w sprawie

¹⁵ R. Pawlak, *Pole elektromagnetyczne, fale elektromagnetyczne – wprowadzenie*, w: *Pole elektromagnetyczne a człowiek. O fizyce, biologii, medycynie, normach i sieci 5G*, red. Ł. Lamża, Ministerstwo Cyfryzacji, Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2019, s. 7.

¹⁶ Ibidem, s. 13.

¹⁷ O gospodarczym znaczeniu technologii opartych na promieniowaniu elektromagnetycznym zob. np. Oxford Economics, *The global economic potential of 5G-enabled technology*, 2023, https://www.oxfordeconomics.com/wp-content/uploads/2023/03/GlobalEconomicPotential5G_290323.pdf [dostęp: 5.01.2025]; PwC, *The global economic impact of 5G: Powering your tomorrow*, 2021, <https://www.pwc.com/gx/en/tmt/5g/global-economic-impact-5g.pdf> [dostęp: 5.01.2025].

¹⁸ G. Tatoń, E. Rokita, *Oddziaływanie promieniowania mikrofalowego i radiowego na ludzi*, w: *Pole elektromagnetyczne a człowiek...*, s. 58–67.

¹⁹ Zob. Swedish Radiation Safety Authority, *Recent research on electromagnetic fields and health risk, nineteenth report from SSM's Scientific Council on Electromagnetic Fields*, 2024, eds. A. Huss et al., Stockholm 2025, <https://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/contentassets/ee726076bcf44346932723fed140ed69/202504-recent-research-on-electromagnetic-fields-and-health-risk-nineteenth-report-from-ssms-scientific-council-on-electromagnetic-fields-2024.pdf> [dostęp: 5.01.2025].

ograniczenia narażenia ogółu ludności na pola elektromagnetyczne²⁰. Harmonizacja polskich przepisów z tym zaleceniem nastąpiła na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku²¹.

3. Ocena oddziaływania na środowisko

Jedną z podstawowych zasad prawa ochrony środowiska stanowi zasada przezorności, która wyraża się w zapewnieniu odpowiedniego poziomu ochrony środowiska na jak najwcześniejszym etapie podejmowania decyzji oraz na przewidzeniu skali ewentualnych zagrożeń powodowanych przez inwestycję i ryzyka z nimi związanego²². Do instrumentów realizacji tej zasady należy m.in. ocena oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 8 ustawy ocenowej²³ jest to postępowanie w sprawie oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmujące w szczególności:

- weryfikację raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- uzyskanie opinii i uzgodnień wymaganych ustawą,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Jak wskazuje P. Otawski, „regulacja ta jest próbą ujęcia w ramy prawne procesu badania przez potencjalnego inwestora stanu środowiska przed realizacją przedsięwzięcia oraz próby prognozowania skutków, jakie [...] wyrzuci [ona] na środowisko, a dopiero następnie poddania tak wytworzonych opisów i analiz weryfikacji przez wyspecjalizowane organy administracji publicznej oraz społeczeństwo. Proces ten powinien dostarczyć uczestnikom postępowania wiedzy na temat skutków realizacji przedsięwzięcia, a tym samym wytworzyć merytoryczne podstawy do podejmowania rozstrzygnięcia dotyczącego [jej] dopuszczalności [...]”²⁴.

²⁰ Council Recommendation 1999/519/EC of 12 July 1999 on the limitation of exposure of the general public to electromagnetic fields (0 Hz to 300 GHz) (Dz. Urz. UE L 199 z dnia 30 lipca 1999 r., s. 59–70).

²¹ Dz.U. z 2019 r. poz. 2448.

²² K. Gruszecki, *Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach a zasada przezorności*, „Państwo i Prawo” 2007, nr 3, s. 85–86.

²³ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112).

²⁴ P. Otawski, *Komentarz do art. 59, w: Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz*, red. T. Filipowicz, A. Plucińska-Filipowicz, M. Wierzbowski, wyd. 3, Wydawnictwo C.H.Beck, Legalis 2024.

Ocena oddziaływania na środowisko to proces nadzwyczaj złożony, jednak celem niniejszego opracowania jest historyczna analiza przepisów regulujących wymóg jej przeprowadzenia dla nieliniowej infrastruktury telekomunikacyjnej.

Procedura oceny oddziaływania na środowisko została uregulowana w dziale V ustawy ocenowej. Zgodnie z pierwszym przepisem tego działu, a więc art. 59 ust. 1, przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wymaga realizacja następujących przedsięwzięć:

- planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1 albo jeżeli o jej przeprowadzenie wystąpi podmiot planujący podjęcie realizacji przedsięwzięcia lokalizowanego na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody²⁵.

4. Historyczne źródła katalogu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określa na mocy art. 60 ustawy ocenowej Rada Ministrów w drodze rozporządzenia. Rozporządzenia wypełniające delegację ustawową zawartą we wspomnianym przepisie były wzorowane – na co jasno wskazuje porównanie ich treści – na aktach wykonawczych wydawanych na podstawie przepisów, które regulują planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, określających inwestycje szczególnie szkodliwe dla środowiska i dla zdrowia ludzi²⁶, oraz na rozporządzeniach wydawanych

²⁵ T.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1478.

²⁶ Należy tu wymienić:

a) zarządzenie Ministra – Kierownika Urzędu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 27 marca 1985 r. w sprawie określenia rodzajów inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi (M.P. z 1985 r. Nr 8, poz. 74), wydane na podstawie art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1984 r. Nr 35, poz. 185), które do inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi zaliczało inwestycje powodujące powstawanie pola elektromagnetycznego w zakresie częstotliwości od 0,1 MHz do 300 000 MHz o wielkościach skutecznego natężenia pola elektrycznego większych od wartości granicznych stref ochronnych, które określono w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 listopada 1980 r.

na podstawie Prawa ochrony środowiska, które określają rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i szczegółowe kryteria związane z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu oddziaływania na

w sprawie szczegółowych zasad ochrony przed elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym szkodliwym dla ludzi i środowiska (Dz.U. z 1980 r. Nr 25, poz. 101);

b) zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 kwietnia 1990 r. w sprawie inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz warunków, jakim powinna odpowiadać sporządzona przez rzeczoznawcę ocena oddziaływania inwestycji i obiektów budowlanych na środowisko (M.P. z 1990 r. Nr 16, poz. 126), wydane na podstawie art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 1989 r. Nr 17, poz. 99) oraz art. 70 ust. 5 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz.U. z 1980 r. Nr 3, poz. 6 ze zm.), które do inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi zaliczało inwestycje powodujące powstawanie pola elektromagnetycznego w zakresie częstotliwości od 0,1 MHz do 300 000 MHz o wielkościach skutecznego natężenia pola elektrycznego większych od wartości granicznych stref ochronnych, które określono w przepisach odrębnych (a więc również w rozporządzeniu Rady Ministrów z 1980 r. wskazanym w poprzednim podpunkcie). Ustawa o ochronie i kształtowaniu środowiska jako pierwsza w polskim porządku prawnym regulowała instytucję oceny (zwanej pierwotnie opinią) oddziaływania na środowisko, przy czym był to ówczesnie dokument (a nie proces), który można porównać do obecnego raportu oddziaływania na środowisko;

c) rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 maja 1995 r. w sprawie określenia rodzajów inwestycji szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz ocen oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 1995 r. Nr 52, poz. 284), wydane na podstawie art. 40 ust. 4 pkt 1 i pkt 2 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1994 r. Nr 89, poz. 415) oraz art. 70 ust. 5 ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska (t.j. Dz.U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196), które do inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi zaliczało urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości od 0,1 MHz do 300 000 MHz: radiolokacyjne oraz radionadawcze i telewizyjne, o maksymalnej mocy wypromieniowanej równej 10 kW lub wyższej, natomiast do inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska – urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości od 0,1 MHz do 300 000 MHz, które powodują na obszarach nieobjętych wnioskiem o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu występowanie pól elektromagnetycznych o wartościach natężeń wyższych od granicznych dla stref ochronnych określonych w przepisach szczególnych;

d) rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 14 lipca 1998 r. w sprawie określenia rodzajów inwestycji szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz ocen oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 1998 r. Nr 93, poz. 589), wydane na podstawie art. 40 ust. 4 pkt 1 i pkt 2 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1994 r. Nr 89, poz. 415 ze zm.) oraz art. 70 ust. 4 ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska (t.j. Dz.U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196 ze zm.), które do inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska zaliczało urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości od 0,03 MHz do 300 000 MHz: radiolokacyjne, radiokomunikacyjne i radionawigacyjne, o sumarycznej, określonej zgodnie z przepisami odrębnymi, mocy nadajników wyższej od 10 W, a także radiolinie.

środowisko²⁷. Z analizy tych aktów prawnych wynika, że umieszczenie instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w katalogu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko było raczej wynikiem powielania wcześniejszych regulacji o przypuszczalnie zbliżonej, a jednak nietożsamej funkcji niż rezultatem pogłębionej refleksji. Ponadto moc promieniowania uznawana za istotnie oddziałującą na środowisko czy zdrowie ludzi nie podlegała większym zmianom.

5. Miejsca dostępne dla ludności jako kryterium zaliczenia instalacji, które emitują pole elektromagnetyczne, do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko²⁸ wprowadziło kryterium „miejsc dostępnych dla ludności” i od odległości od nich uzależniło moc równoważną promieniowaną izotropowo

²⁷ Należy tu wymienić:

a) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 września 2002 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2002 r. Nr 179, poz. 1490), wydane na podstawie art. 51 ust. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627 ze zm.) – a więc wyłącznie na podstawie przepisu z zakresu ochrony środowiska, a nie z zakresu zagospodarowania przestrzennego – które w § 2 ust. 1 pkt 9 lit. g stanowiło, że sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko wymagają instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne emitujące pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 100 W, o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz, a w § 3 pkt 12 lit. o wskazywało, że sporządzenia raportu mogą wymagać instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne emitujące pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz, niewymienione w § 2 ust. 1 pkt 9 lit. g;

b) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2004 r. Nr 257, poz. 2573), również wydane na podstawie art. 51 ust. 8 Prawa ochrony środowiska z 2001 r., które do 31 sierpnia 2007 r. (do wejścia w życie aktu zmieniającego) w zakresie inwestycji telekomunikacyjnych powtarzało regulację poprzedniego rozporządzenia.

²⁸ Dz.U. z 2007 r. Nr 158, poz. 1105.

(wyznaczoną dla pojedynczej anteny), która powoduje zaliczenie przedsięwzięcia do danej kategorii.

W rezultacie rozporządzenia wydane już na podstawie art. 60 ustawy ocenowej²⁹ – do 4 czerwca 2022 r., o czym dalej – do przedsięwzięć mogących (zawsze albo potencjalnie) znacząco oddziaływać na środowisko zaliczały instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, z wyłączeniem radiolinii, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0,03 MHz do 300 000 MHz. Kwalifikacja przedsięwzięcia zależała od równoważnej mocy promieniowanej izotropowo wyznaczonej dla pojedynczej anteny w powiązaniu z odległością miejsc dostępnych dla ludności od środka elektrycznego, w osi głównej wiązki promieniowania tej anteny, z zastrzeżeniem, że równoważną moc promieniowaną izotropowo wyznacza się dla pojedynczej anteny także w przypadku, gdy na terenie tego samego zakładu lub obiektu znajduje się realizowana lub zrealizowana inna instalacja radiokomunikacyjna, radionawigacyjna lub radiolokacyjna.

Początkowo Prawo ochrony środowiska nie definiowało miejsc dostępnych dla ludności. Ustawą ocenową wprowadzono art. 124 ust. 2 p.o.ś. zawierający ich definicję legalną. W ówczesnym brzmieniu przepis ten stanowił, że przez wspomniane pojęcie rozumie się wszelkie miejsca z wyjątkiem miejsc, do których dostęp ludności jest zabroniony lub niemożliwy bez użycia sprzętu technicznego. Ustawą z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw³⁰ doprecyzowano, że miejsca dostępne dla ludności ustala się według istniejącego stanu zagospodarowania i zabudowy nieruchomości, co było odpowiedzią na kształtujący się w orzecznictwie sądowoadministracyjnym pogląd, że należy uwzględniać także miejsca, które mogą w przyszłości stać się dostępne dla ludności zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym³¹.

²⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 71) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839).

³⁰ Dz.U. z 2019 r. poz. 1815.

³¹ Pogląd ten ukształtowały przede wszystkim następujące wyroki NSA, wielokrotnie cytowane w kolejnych orzeczeniach sądów administracyjnych: z dnia 15 października 2009 r., sygn. II OSK 1581/08, CBOSA, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/402D45CCAE>; z dnia 31 maja 2010 r., sygn. II OSK 719/09, CBOSA, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/9FD9002780>, i z dnia 25 października 2011 r., sygn. II OSK 1485/10, CBOSA, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/B1BFC77E26>. Zob. też J. Szuma, *Stacje bazowe telefonii komórkowej...*, s. 49–55.

6. Problem sumowania mocy anten

W analizowanej materii występowała także inna istotna wątpliwość, która wpływała na praktykę stosowania prawa w zakresie kwalifikowania instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne jako przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, mianowicie kwestia kumulacji mocy anten. Problem sprowadzał się do tego, czy moc należy wyznaczać dla pojedynczej anteny czy też należy brać pod uwagę sumę równoważnych mocy promieniowanych izotropowo wszystkich anten na terenie zakładu lub obiektu. Kluczowa była tu relacja między zwrotem wskazującym, że moc wyznacza się dla pojedynczej anteny, a § 3 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia z 9 listopada 2010 r., zgodnie z którym do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się również przedsięwzięcia nieosiągające progów określonych w ust. 1, jeżeli po zsumowaniu parametrów charakteryzujących przedsięwzięcie z parametrami planowanego, realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia tego samego rodzaju znajdującego się na terenie jednego zakładu lub obiektu osiągną one progi określone w ust. 1.

Zwolennicy poglądu o braku podstaw do sumowania mocy anten twierdzili, że § 3 ust. 1 pkt 8 stanowi *lex specialis* w stosunku do § 3 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia, ponieważ wyraźnie wskazuje, że moc wyznacza się dla pojedynczej anteny także w przypadku, gdy na terenie tego samego zakładu lub obiektu znajduje się realizowana lub zrealizowana inna instalacja radiokomunikacyjna, radionawigacyjna lub radiolokacyjna. Pogląd przeciwny, odwołujący się do wykładni systemowej i funkcjonalnej, opierał się na założeniu, że analizowane przepisy nie pozostają w relacji przepis ogólny – przepis szczególny, lecz § 3 ust. 2 pkt 3 ma charakter normy uzupełniającej. Należy podkreślić, że rozbieżności w tym zakresie istniały przez kilkanaście lat, dotyczyły ogromnej liczby inwestycji i występowały w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego w stopniu nie mniejszym niż w orzecznictwie wojewódzkich sądów administracyjnych. Co więcej, składy orzekające, które opowiadały się za koniecznością sumowania mocy anten, wskazywały nawet, że inne stanowisko może prowadzić do naruszenia prawa w stopniu kwalifikowanym – rażącym³².

Wątpliwości rozstrzygnęła uchwała NSA³³, w której przyjął on pogląd o braku podstaw do sumowania mocy anten. O ile nie ma tu miejsca na przytoczenie całej argumentacji zawartej w uchwale, o tyle warto zwrócić uwagę na zastosowaną w niej wykładnię historyczną. NSA stwierdził, że celem

³² Zob. np. wyrok NSA z dnia 25 września 2019 r., sygn. II OSK 2201/18, CBOSA, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/FE9BE4D2A0>.

³³ Uchwała NSA z dnia 7 listopada 2022 r., sygn. III OPS 1/22, CBOSA, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/AAF44A3BE2>.

sformułowania, iż moc wyznacza się dla pojedynczej anteny także w przypadku, gdy na terenie tego samego zakładu lub obiektu znajduje się realizowana lub zrealizowana inna instalacja radiokomunikacyjna, radionawigacyjna lub radiolokacyjna, „było doprecyzowanie regulacji w kierunku takiej jej interpretacji, aby wyłączyć i przeciwdziałać sumowaniu parametru równoważnej mocy promieniowanej izotropowo. Rozporządzenie z 2010 r. poprzedzało bowiem rozporządzenie z dnia 9 listopada 2004 r. [...]. W przepisach tego rozporządzenia dotyczących instalacji radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych, w pierwotnym ich brzmieniu (§ 2 ust. 1 pkt 7 oraz § 3 ust. 1 pkt 8), nie było wzmianki, aby równoważną moc promieniowaną izotropowo wyznaczać dla pojedynczych anten. Rozporządzenie to zawierało natomiast § 4, w którym ogólnie nakazywano sumować parametry tego samego rodzaju charakteryzujące skalę przedsięwzięcia i odnoszące się do przedsięwzięć tego samego rodzaju położonych na terenie jednego zakładu lub obiektu. Rozporządzenie z 2004 r., w istotnym dla rozpoznawanej sprawy zakresie, zostało zmienione rozporządzeniem z dnia 21 sierpnia 2007 r. [...]. Wówczas do § 2 ust. 1 pkt 7 oraz § 3 ust. 1 pkt 8 dodano sformułowanie, z którego wynikało, że równoważna moc promieniowana izotropowo wyznaczana powinna być dla pojedynczej anteny. W tym czasie w powołanych przepisach nie było jeszcze zdania, według którego równoważną moc promieniowaną izotropowo wyznacza się dla pojedynczej anteny także w przypadku, gdy na terenie tego samego zakładu lub obiektu znajduje się realizowana lub zrealizowana inna instalacja radiokomunikacyjna, radionawigacyjna lub radiolokacyjna. Zdanie to pojawiło się wraz z wydaniem rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. [...]. Historia ww. zmian, swego rodzaju zwiększanie nacisku na to, aby w tekście normatywnym wyrazić myśl, że równoważną moc promieniowaną izotropowo należy przyjmować dla pojedynczej anteny, wskazuje, że prawodawca miał zamiar wykluczyć sumowanie równoważnej mocy promieniowania różnych anten niezależnie od tego, czy są one częścią tej samej instalacji czy też należą do różnych instalacji, ale znajdujących się w pobliżu”³⁴.

Trzeba dodać, że sumowanie mocy anten przy ocenie oddziaływania na środowisko nie jest podejściem poprawnym także z punktu widzenia praw fizyki. Jak zauważa się w literaturze przedmiotu, opiera się ono na zasadzie najgorszego możliwego scenariusza, natomiast nie oddaje rzeczywistego rozkładu pola elektromagnetycznego w przestrzeni. W istocie fale z różnych źródeł mogą się nakładać destrukcyjnie lub konstruktywnie, w zależności od fazy i geometrii instalacji³⁵.

³⁴ Podobną argumentację J. Szuma przedstawił ponad 10 lat wcześniej. Zob. J. Szuma, *Stacje bazowe telefonii komórkowej...*, s. 61–64.

³⁵ H. Mazar (Madjar), *Radio spectrum management: Policies, regulations and techniques*, John Wiley & Sons, Chichester 2016, s. 379–382, <https://doi.org/10.1002/9781118759639>.

7. Usunięcie instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne z katalogu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Rewolucja nastąpiła 4 czerwca 2022 r. wraz z wejściem w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko³⁶, które usunęło inwestycje telekomunikacyjne z katalogu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wnioskodawcą nie był minister właściwy do spraw środowiska – jak zazwyczaj w przypadku zmian w rozporządzeniach regulujących analizowaną materię – lecz minister cyfryzacji, co jasno wskazuje na cel nowelizacji. Tak poważna zmiana mogła budzić obawy z punktu widzenia zobowiązań Polski wynikających z prawa unijnego, jak również z punktu widzenia zdrowia ludzi. Głębsza analiza prowadzi jednak do wniosku, że obawy te nie były zasadne, co wykazał projektodawca w nadzwyczaj obszernym i wyczerpującym uzasadnieniu projektu³⁷. Uwzględniono w nim przede wszystkim następujące okoliczności:

- należy poprawić dostęp do internetu i usług telekomunikacyjnych;
- traktowanie infrastruktury telekomunikacyjnej emitującej pola elektromagnetyczne jako mogącej znacząco oddziaływać na środowisko stanowiło nadregulację, ponieważ nie jest to wymagane prawem unijnym³⁸, a ponadto w rzeczywistości przedsięwzięcia te nie wykazują znaczącego oddziaływania na środowisko;
- obywatele mają zapewniony udział w postępowaniach administracyjnych dotyczących budowy infrastruktury telekomunikacyjnej w procedurach z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz prawa budowlanego;
- niezależnie od przepisów rozporządzenia istnieje obowiązek zgłaszania instalacji zgodnie z art. 152 p.o.ś.;
- na podstawie art. 122a p.o.ś. funkcjonuje System Informacyjny o Instalacjach Wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne (SI2PEM);
- dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie dopuszczalnych

³⁶ Dz.U. z 2022 r. poz. 1071.

³⁷ Materiały z procesu legislacyjnego: Projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, 12.01.2022, Rządowe Centrum Legislacji [online], <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12355351> [dostęp: 25.07.2024].

³⁸ Takie stanowisko w toku procesu legislacyjnego wyraził także Minister do spraw Unii Europejskiej.

poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wydanym na podstawie art. 122 ust. 1 p.o.ś.;

- według aktualnych badań naukowych inwestycje telekomunikacyjne nie mają wpływu na zdrowie ludzi.

W interesujący sposób projektodawca odniósł się do uwagi Ministerstwa Rozwoju i Technologii, że zmiana spowoduje niemożliwość weryfikacji, czy naruszono § 314 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie³⁹. W myśl tego przepisu budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi nie może zostać wzniesiony na obszarach stref, w których występuje przekroczenie dopuszczalnego poziomu oddziaływania pola elektromagnetycznego, określonego w przepisach odrębnych dotyczących ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych. Projektodawca argumentował, że skoro zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska przekroczenie dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych w ogóle nie jest akceptowalne, to należy rozważyć uchylenie § 314 wskazanego rozporządzenia.

8. Podsumowanie

Historia regulacji dotyczących oceny oddziaływania na środowisko instalacji, które emitują promieniowanie elektromagnetyczne, pozwala na sformułowanie kilku wniosków. Po pierwsze, kryteria zaliczania takich instalacji do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko mają swoje źródło w regulacjach z lat 80. XX w. i nie podlegały istotnym zmianom odpowiadającym rozwojowi wiedzy naukowej.

Po drugie, w sądownictwie administracyjnym przeważało podejście, zgodnie z którym sądy były skłonne odstąpić od wykładni literalnej i posłużyć się wykładnią funkcjonalną, aby wyprowadzić z przepisów większe ograniczenia w zakresie lokalizowania instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne, czego ilustrację stanowią wykładnia pojęcia miejsc dostępnych dla ludności oraz kwestia sumowania mocy anten. Z tym podejściem prawodawca starał się walczyć, co w przypadku miejsc dostępnych dla ludności uczynił dość późno, choć jasno i skutecznie, natomiast w przypadku sumowania mocy anten doprecyzowania zawarte w nowelizacjach nie były dla sądów wystarczające, a ich doniosłość, choć dostrzeżona w doktrynie, została zaakcentowana w orzecznictwie dopiero w wyniku uchwały NSA.

³⁹ T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1225.

Po trzecie, dopiero rozporządzenie Rady Ministrów z 5 maja 2022 r. było wyrazem pogłębionej refleksji nad analizowanymi regulacjami z uwzględnieniem ich podstaw naukowych, a także uwarunkowań prawnych i gospodarczych. Refleksja ta spowodowała usunięcie instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne z katalogu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W ocenie autora obecny stan prawny w zakresie analizowanej materii umożliwia szybszy rozwój nieliniowej infrastruktury telekomunikacyjnej dzięki eliminacji barier inwestycyjnych, a jednocześnie zapewnia wystarczającą ochronę środowiska i zdrowia ludzi dzięki Systemowi Informacyjnemu o Instalacjach Wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne oraz regulacjom zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Literatura

- Barczak A., *Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska*, Wolters Kluwer, Warszawa 2020.
- Dobrowolski G., *Ewolucja przepisów dotyczących emisji promieniowania elektromagnetycznego w Polsce*, „Prawne Problemy Górnictwa i Ochrony Środowiska” 2023, nr 2, s. 92–105, <https://doi.org/10.31261/PPGOS.2023.02.07>.
- Dobrowolski G., *Prawne podstawy budowy stacji bazowych telefonii komórkowej. Między prawodawcą a sądem*, w: *Sądownictwo administracyjne w umacnianiu państwa prawa. Księga z okazji 100-lecia sądownictwa administracyjnego w województwie śląskim*, red. A. Matan, A. Nita, Wolters Kluwer, Warszawa 2022, s. 103–116.
- Froń R., *Regulacje dotyczące instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne*, „Prawo i Środowisko” 2011, nr 2, s. 107–113.
- Gruszecki K., *Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach a zasada przezorności*, „Państwo i Prawo” 2007, nr 3, s. 85–98.
- Gruszecki K., *Komentarz do art. 121*, w: idem, *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, wyd. 7, Wolters Kluwer, LEX/el. 2025.
- Jerzmański J., *Komentarz do art. 121*, w: M. Górski et al., *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, Wydawnictwo C.H.Beck, Legalis 2019.
- Jerzmański J., *Komentarz do art. 122*, w: M. Górski et al., *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, Wydawnictwo C.H.Beck, Legalis 2019.
- Jerzmański J., *Komentarz do tytułu II dział VI*, w: M. Górski et al., *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, Wydawnictwo C.H.Beck, Legalis 2019.
- Mazar (Madjar) H., *Radio spectrum management: Policies, regulations and techniques*, John Wiley & Sons, Chichester 2016, <https://doi.org/10.1002/9781118759639>.
- Otawski P., *Komentarz do art. 59*, w: *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz*, red. T. Filipowicz, A. Plucińska-Filipowicz, M. Wierzbowski, wyd. 3, Wydawnictwo C.H.Beck, Legalis 2024.

- Pawlak R., *Pole elektromagnetyczne, fale elektromagnetyczne – wprowadzenie*, w: *Pole elektromagnetyczne a człowiek. O fizyce, biologii, medycynie, normach i sieci 5G*, red. Ł. Lamża, Ministerstwo Cyfryzacji, Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2019, s. 6–13.
- Radziszewski E., *Komentarz do art. 121*, w: idem, *Prawo ochrony środowiska. Przepisy i komentarz*, LexisNexis, LEX 2003.
- Rakoczy B., *Komentarz do art. 121*, w: Z. Bukowski et al., *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, LexisNexis, LEX 2013.
- Szuma J., *Stacje bazowe telefonii komórkowej jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko*, „Przegląd Prawa Ochrony Środowiska” 2011, nr 1, s. 33–65, <https://doi.org/10.12775/PPOS.2011.002>.
- Tatoń G., Rokita E., *Oddziaływanie promieniowania mikrofalowego i radiowego na ludzi*, w: *Pole elektromagnetyczne a człowiek. O fizyce, biologii, medycynie, normach i sieci 5G*, red. Ł. Lamża, Ministerstwo Cyfryzacji, Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2019, s. 58–67.

Źródła internetowe:

- Oxford Economics, *The global economic potential of 5G-enabled technology*, 2023, https://www.oxfordeconomics.com/wp-content/uploads/2023/03/GlobalEconomicPotential5G_290323.pdf [dostęp: 5.01.2025].
- PwC, *The global economic impact of 5G: Powering your tomorrow*, 2021, <https://www.pwc.com/gx/en/tmt/5g/global-economic-impact-5g.pdf> [dostęp: 5.01.2025].
- Swedish Radiation Safety Authority, *Recent research on electromagnetic fields and health risk, nineteenth report from SSM's Scientific Council on Electromagnetic Fields*, 2024, eds. A. Huss et al., Stockholm 2025, <https://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/contentassets/ee726076bcf44346932723fed140ed69/202504-recent-research-on-electromagnetic-fields-and-health-risk-nineteenth-report-from-ssms-scientific-council-on-electromagnetic-fields-2024.pdf> [dostęp: 5.01.2025].

Filip Prusik-Serbinowski

Instalacje emitujące promieniowanie elektromagnetyczne jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko – ujęcie historyczne

Streszczenie

Rozwój i wykorzystanie technologii opartych na promieniowaniu elektromagnetycznym jest jednym z kluczowych czynników rozwoju gospodarczego i rewolucji cyfrowej. Prawna regulacja kwestii instalacji emitujących pole elektromagnetyczne w kontekście oddziaływania na środowisko w Polsce sięga wczesnych lat 80. XX w. i do początku bieżącej dekady nie była w większym stopniu liberalizowana. W artykule autor przedstawia uwarunkowania historyczne i ewolucję tej regulacji, a także analizuje wątpliwości interpretacyjne, jakie istniały w tym zakresie przez

lata, oraz sposób ich rozwiązania w prawodawstwie i w orzecznictwie sądów administracyjnych. W konkluzji zwraca uwagę na mankamenty historycznej regulacji i aprobuje jej obecną liberalizację.

Słowa kluczowe: promieniowane elektromagnetyczne, ocena oddziaływania na środowisko, orzecznictwo sądów administracyjnych

Филипп Прусик-Сербиновски

Ustanowki, emitujące elektromagnetyczne promieniowanie, jako projekty, które mogą wywierać znaczny wpływ na otaczające środowisko – historyczna perspektywa

Резюме

Rozwój i zastosowanie technologii, opartych na elektromagnetycznym promieniowaniu, – jeden z kluczowych czynników ekonomicznego rozwoju i cyfrowej rewolucji. Prawowe regulowanie kwestii o urządzeniach, emitujących elektromagnetyczne pola, w kontekście ich wpływu na otaczające środowisko w Polsce dotyczy początku lat 80. XX wieku i do początku bieżącej dekady nie było liberalizacji w znaczącej mierze. W artykule autor rozważa historyczne warunki i ewolucję danego regulowania, a także analizuje wątpliwości, dotyczące interpretacji, istniejące w tej dziedzinie na przestrzeni lat, i to, jak one były rozwiązywane w ustawodawstwie i w praktyce sądowej administracyjnych sądów. W zakończeniu zwraca uwagę na niedostatek historycznego prawnego regulowania i popiera jego obecną liberalizację.

Kluczowe słowa: elektromagnetyczne promieniowanie, ocena wpływu na otaczające środowisko, decyzje administracyjnych sądów

Filip Prusik-Serbinowski

Gli impianti che emettono radiazioni elettromagnetiche come imprese che possono avere un impatto significativo sull'ambiente – una prospettiva storica

Sommario

Lo sviluppo e l'utilizzo di tecnologie basate sulle radiazioni elettromagnetiche è uno dei fattori chiave dello sviluppo economico e della rivoluzione digitale. La regolamentazione legale della questione degli impianti che emettono campi elettromagnetici nel contesto dell'impatto ambientale in Polonia risale ai primi anni '80 ed è stata liberalizzata in misura maggiore solo all'inizio dell'attuale decennio. In questo articolo, l'autore presenta le condizioni storiche e l'evoluzione

di questa normativa, oltre ad analizzare i dubbi interpretativi che sono esistiti al riguardo nel corso degli anni e il modo in cui sono stati risolti nella legislazione e nella giurisprudenza dei tribunali amministrativi. In conclusione, richiama l'attenzione sulle carenze della normativa storica e approva la sua attuale liberalizzazione.

Parole chiave: radiazioni elettromagnetiche, valutazione di impatto ambientale, giurisprudenza dei tribunali amministrativi